

Janko Hraško

Rodina, Dôvtip

Vďaka šikovnosti a vynaliezavosti môžeme zlofať akékoľvek prekážky.

Rozprávka podľa Pavla Dobšinského o chlapčekovi, ktorý je sťa hrášok maličký, no sily má aj za trochu.

🕒 11 min

😊 3+

V jednej biednej drevenej chalúpke so strechou a rozpadnutým komínom žil gazda so svojou milovanou ženou. Na malom dvore chovali krdel' husí, ktoré neustále **gágali**, a **dve krochajúce svinky**. A samozrejme, mali aj veľkého psa, no ten sa radšej po kuchyni ponevieraľ, ako by mal na dvore **strážiť**.

Každé ráno sa gazda vybral na pole orať a gazdiná sa starala o všetky hladné krky. Nemali žiadne deti a veľmi túžili po synovi, ktorého by s láskou vychovávali.

Raz, keď gazda odišiel na pole a gazdiná sa chystala nakrmiť zvieratá a obed navariť, stalo sa niečo **nevídané**.

Polievka už poriadne rozvoniavala, aj halušky už hlasno **bublali vo vriacej vode**, keď tu, znenazdajky, k nej niekto prehovoril: „Juuj, tu to ale rozvoniava, či by som si dal nejakú dobrotu do bruška.“

Gazdiná sa **vyľakala tak**, že jej až varecha z ruky vypadla. Rozhliadala sa vôkol seba, no nikde nikoho nevidela.

„Ktože tu je? Kto ma to na smrť vyľakal? Len sa ukáž a neskrývaj sa!“ kričala gazdiná a blúdila očami po kuchyni, hľadajúc, komu patrí ten hlas.

„Veď tu som, hneď pred tebou. Čo ma nevidíš?“ ozval sa opäť hlas z police pri okne a hneď začal tancovať **a vyskakovať**, aby ho gazdiná konečne zbadala.

Vtom zazrela na polici drobného chlapčeka. Bol maličký sťa hrášok, sotva ho bolo vidieť, a očka mal maličké ako bodky na krídlach lienky.

„Chceli ste syna, tak tu ma máte! Janko, Janičko sa volám. Som síce malý, ale šikovný, ničoho sa nebojím a sily mám aj za dvoch chlapov. Len mi už daj,

mamka, niečoho najesť, lebo tu o chvíľu odpadnem od hladu,“ povedalo chlapčiatko a rukou si hladkalo **škvrkajúce bruško**.

Gazdiná nabrala na tanier veľkú porciu halušiek, nech sa Janko Hraško poriadne naje. Síce bol drobnučký, ale s tou veľkou kopou halušiek si hravo poradil a nakoniec ešte aj tanier vylízal.

„Ďakujem za obed, mamička moja. Teraz, keď som sa posilnil, môžem aj tatkovu obed zaniest,“ povedal Janko Hraško už s plným bruškom.

Gazdiná pobalila do batôžka hlinený hrniec s horúcou polievkou a drevenú misku plnú halušiek. Janko Hraško si batôžtek s obedom prehodil cez plece, do rúk ešte vzal lyžicu s vidličkou a vybral sa za otcom na pole.

Vykračoval si Janko Hraško cez dolinu a do kroku si **vypiskoval**. Každému, koho stretol, šli oči vypadnúť, pretože videli len chodiaci pískejúci batôžtek s lyžicou a vidličkou. Drobného chlapčeka vôbec nebolo vidieť.

Zanedlho došiel Janíčko k malému **potôčiku**, cez ktorý bolo treba prejsť. Obyčajný človek by ho hravo preskočil, ale pre drobného chlapčeka to bola obrovská prekážka. Janko Hraško dostal skvelý nápad. Naskočil do lyžice stáby do loďky a vidlička mu poslúžila ako veslo. Takto sa šikovne preplavil až na druhý breh.

Potom pokračoval ďalej smerom na pole, obzerajúc si okolitý svet, keď sa zrazu potkol o kameň a **spadol do jamy**, ktorá bola na ceste. Ako spadol, z batôžka sa mu vysypala miska s haluškami, hrniec sa rozbil a polievka začala vytekať. Z vyliatej polievky sa v jame vytvorilo jazierko a drobný Janko Hraško sa v nej začal topiť.

„Juuj, pomoc! Veď ja plávať neviem. Ešte som sa to nestihol naučiť, som na svete len prvý deň,“ kričal chlapček, čo mu hlasivky stačili.

No aj teraz sa vynašiel. Rýchlo sa vyšplhal čo najvyššie **po vidličke**, ktorá sa zapichla do zeme priamo v strede polievkového jazierka, v ktorom plávali okrem hrášku aj halušky. O chvíľu sa, našťastie, polievka vpila do vysušenej zeme a v jame tak zostali len halušky a hrášok. Janíčko šikovne všetko zo

zeme vyzbieral a dal späť do drevenej misky. Zobral vidličku a pokračoval v ceste.

Čochvíľa už zazrel aj gazdu, ktorý si práve **sadal pod strom**, aby si oddýchol a skryl sa pred slnkom.

Janko Hraško na neho už z diaľky volal: „Otec, otecko môj, obed mám pre teba.“

Gazda nerozumel, kto to kričí, a ešte ho aj otcom nazýva. Nikoho nevidel. Akurát sa mu zazdalo, že miska s vidličkou samy kráčajú po ceste priamo k nemu.

„Ach, asi som načisto úpal dostal, keď takéto vidiny mám,“ krútil hlavou gazda.

„Otecko, tu som. Ja tu na teba volám. Ja, tvoj synáčik, Janičko,“ povedal Janko Hraško čo najhlasnejšie, keď už bol úplne blízko pri gazdovi.

Gazda si ho začudovane obzeral, no napokon sa tuho vystískali, ako sa na otca so synom patrí.

Zakrátko sa už otec pozeral na misku s haluškami a opýtal sa: „Janko, a polievku si mi žiadnu nedoniesol?“

„Aach, to ten pes nezbedný... chvostom zhodil hrniec zo stola, a tak nemala mamka do čoho polievku nabrať,“ vymýšľal si Janko Hraško.

Tak sa otec pustil do zvláštnych halušiek zmiešaných s hráškom, ktoré mu navyše **škrípali medzi zubami**, keďže sa do nich aj kúsok piesku zo zeme primiešal. Opýtal sa teda toho malého huncúta, čo sú to za halušky.

„To mamka nejaký nový recept vyskúšala, lebo zdravší obed chcela pripraviť,“ vynašiel sa Janko Hraško.

No keď sa otec lepšie prizrel, zbadal, že v haluškách je piesok i hlina zamiešaná. Už-už mal na jazyku, ako ide vyhrešiť toho malého lapaja, že si to všetko povymýšľal a klamal mu, no Janko Hraško sa v tej chvíli **rozbehol k**

volom, ktoré čakali pri poli.

Drobný chlapček sa vydriapal na jedného z nich, posadil sa mu priamo k uchu a vykrikol: „Hijoo, hejsa, hej, na pole!“

Zapriahnuté voly sa s pluhom do poľa rozbehli a popritom pôdu orali krížom-krážom. Keď otec videl, ako Janko Hraško poriadny kus poľa sám pooral, aj hnev ho razom prešiel.

V tej chvíli prechádzal cez pole aj bohatý **cudzinec na koni**, ktorý si všimol, ako voly samy orú, a pristavil sa pri gazdovi opýtať sa, čo je to za zázrak. Ten mu vyrozprával, čo sa mu dnes prihodilo a že tento drobný synček sám orie, sediac volovi pri uchu. Bohatý cudzinec si zaumienil, že toho zázračného chlapčeka musí získať pre seba a už si aj predstavoval, ako svoju ženu poteší, keď jej domov donesie také prekvapenie.

Gazdovi ponúkol za chlapca mešec **plný peňazí**, no ten svojho malého synčeka nemienil cudzincovi predať.

„Nehnevajte sa, pane, ale nemôžem vám môjho syna predať. Tak veľmi sme po ňom túžili a konečne sme sa dočkali. Je to naše najväčšie šťastie, nepredám ho ani za všetky peniaze sveta,“ hovoril mu otec.

No vtom začul, že mu Janko Hraško niečo **šepká do ucha**: „Otecko, len ma kľudne predaj tomuto pánovi. Veď ja mu ujdem, neboj sa.“

A tak sa gazda s cudzincom napokon na predaji dohodli. Cudzinec si drobného chlapčeka rýchlo do kapsy medzi peniaze strčil, nasadol na svojho **vraného koňa a vybral sa domov**. Janko Hraško nelenil a začal nožom zvnútra kapsy dieru rezať. Ako tak cválali, z kapsy sa cez tú dierku peniaze po jednom **na zem sypali**. Potom aj Janko Hraško z kapsy vyskočil a vypadnuté peniaze mu tak cestu naspäť domov ukázali.

Gazda s gazdinou doma už za strateným synčekom nariekali a báli sa, že už zase sami v dome budú bývať. Mrzelo ich, že z malého Janka Hraška sa len krátko tešili.

Keď odrazu ich zo smútku známy hlas vytrhol: „Nájde sa tu nejaká dobrota do môjho bruška vyhladnutého?“

Rodičia od radosti zo stoličiek vyskočili a už aj celí šťastní svojho drobného synčeka vítali. Ten sa im nielenže zdravý vrátil, ale ešte aj peniaze doniesol, keďže ich cestou všetky zo zeme vyzbieral.

A tak si spokojne v trojici žili a za peniaze si chalútku aj komín opravili.

Zazvonil zvonec a rozprávky je koniec.